

РЕЦЕНЗИЯ

относно дисертационния труд на тема:

ПРОУЧВАНЕ ВЪРХУ АЛЕРГОДЕРМАТОЗИТЕ ВЪВ ВАРНЕНСКИ РЕГИОН

на Д-р Йоанна Димова Велевска - Вътова

представен за присъждане на образователна и научна степен „ДОКТОР“

от доц. д-р Развигор Бориславов Дърленски, дмн,

Катедра по Дерматология и Венерология, Тракийски Университет – Стара Загора

С решение на академичния съвет на МУ-Плевен и заповед на Ректора номер № Р-109-47/ 28.01.2021 г., бях избран за рецензент на научния труд на д-р Д-р Йоанна Димова Велевска - Вътова, представен за присъждане на образователна и научна степен „ДОКТОР“

- 1. Професионално развитие:** Д-р Д-р Йоанна Димова Велевска - Вътова е специализант по кожни и венерически болести от 2017г. През периода на обучението си по дерматология и до момента, д-р Велевска активно участва в областта на дерматоалергологията. Тя има богат опит в специфичните за тази област епикутанни и прик тестове, както и с тестовете за чувствителна кожа. Д-р Велевска е участвала в ежегодните кампании за диагностика на алергичните кожни заболявания към Европейската Академия по Дерматология, в редица научни конференции и конгреси на национално и международно ниво, като е представяла научни доклади и постери на престижни форуми
- 2. Научна дейност:** Научните интереси на д-р Велевска през последните години са върху прецизната диагностика и терапевтичното поведение при пациенти с контактни алергични реакции на кожата. До датата на защитата кандидатът има 4 научни публикации, от тях всички са свързани с тази тема, както и една глава от учебно помагало. От публикациите, 1 е в реферирани списания в Web of sciense и Scopus. Д-р Велевска участва в разработването на Национални консенсуси на Българското Дерматологично дружество в областта на дерматоалергологията. В автореферата са описани и участия в национални и международни форуми с доклади и постери, общо 4 по темата на дисертацията.
- 3. Анализ на научния труд**

3.1. Актуалност на тематиката

В дисертационния си труд д-р Велевска поставя за цел: изучаване на разпространението на контактната алергия във Варненски регион, установяване на честотата и особеностите в клиничната картина, диагностиката и профилактиката на алергичния контактен дерматит с оглед очертаване на характерните особености за този регион.

Разработеният от д-р Велевска дисертационен труд ще има сигурен принос в областта на дерматоалергологията. Много важен е фактът, че в България досега няма научен труд по този проблем за Варненска област. Смятам, че дисертацията ще попълни липсващите на национално ниво данни за разпространението, честотата, качеството на живот и професионални причини за поява на контактна екзема.

3.2. Оценка на дисертационния труд

Дисертационния труд е структуриран в 3 части: Литературен обзор, материали и методи, резултати от собствени проучвания. Представени са на 134 страници, със 112 фигури и таблици 11). Библиографската справка включва 112 автора, от които са цитирани и редица български автори, публикували по темата.

Литературният обзор е написан на висок научен стил и показва задълбочени познания на д-р Велевска по проблема. Тя обобщава и анализира научната информация, като дава основание да заключим за контактната алергична свръхчувствителност при пациенти, липсата на данни за Варненска област и нуждата от проучване на проблема.

На базата на литературния обзор логично са формулирани целта на изследването и задачите. Материали и методи са написани подробно с обстоятелствено описание на използваните методики. Описанието на групи изследвани пациенти е изчерпателно представено в резултатите, като умело са приложени разнообразни изследователски подходи. Резултатите са представени детайлно, подредени по формулираните задачи и включващи методи, резултати и обсъждане.

Съществени са изводите направени от д-р Велевска:

1. Установява се статистически значима връзка с превалиране на женския пол по отношение на контактната свръхчувствителност към никел, метилдибромоглутаронитрил и линаол

2. При 32% от тестуваните пациенти се установява лична или фамилна анамнеза за атопия
3. Ретроспективният анализ на положителните реакции към алергени, общи за стандартната редица (1963-1975г.) и Европейската стандартна серия (2018-2020г.) показва значително увеличаване на положителните реакции към никел и кобалт през последните 45 години.

3.3 Критични бележки

Да се посочи в заглавието периода на проучване: 2018-2020.

Задача 2: това са демографски, а не етиопатогенетични фактори

Защо се налага разширена серия, а не използване на Стандартната Европейска?

Задача 6: да се сравнят с какво?

Не е посочен източник/производител на хаптени

Да се използват ден 2 и 3 вместо 48 и 72 час

Страница 19-22- липсва източника на таблиците- излишни данни, налични в различни учеб и печатни бази данни- да се премахнат

Цел: да се премахнат „многострочно и задълбочено“

В Резултати- да се премахнат таблиците за статистически анализ, да се дадат параметрите в текста.

Следното е неясно и противоречно: „Не се установи статистически значима връзка между лична атопия и фамилна атопия ($p = .127$).“

Установи се статистически значима връзка между фамилна атопия и кожна атопия ($X^2 = 7,307$; $p = .007$). Корелацията е слаба и статистически значима ($\Phi = 0.270$; $p = .007$). Пациентите с фамилна атопия имат 1,3 пъти по-висок шанс да развият кожна атопия, отколкото да не развият кожна атопия ($OR = 1,349$; 95% CI = 0,896 – 2,031).“

Излишно е описание на алергени, към които няма регистрирани реакции (стр 83...)

Таблица 11: да се включи колона с данните от настоящия труд

Да се съкрати глава Обсъждане- повтаря данни от резултати и увод

Изводи 3 и 4 си противоречат

Изводи: да се премахнат подточки

Извод 9: идентични да се замени със сравними или сходни

Принос 1: не е оригинален, защото се цитират предходни проучвания на Пенев и съавт.

Теоретичен принос 1, 2: не са 45 години, а 3 и допълнително проучванията на Пенев от 70-те

Пълна корекция на форматиране/стилови/правописни грешки е желателна.

4. Заключение

Оценявам положително представения дисертационен труд. Основание за тази оценка е актуалността на проблематиката, значимостта на поставената цел и задачи, използваният съвременен методичен подход, нужният обем прецизно извършена и интерпретирана изследователска работа. Темата безспорно е актуална, проучването има научна и практическа насоченост. Дисертационния труд на д-р Велевска демонстрира ангажираността и компетентността на авторката и показва нейния сериозен и задълбочен научен и научно-практически интерес към тази важна тема. Качествата на дисертационния труд, вземайки предвид направените критични бележки, както и изпълнените изисквания за необходимите количествени и качествени критерии съгласно ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника за развитие на академичния състав в МУ-Варна, ми дават основание да гласувам положително и да предложа на уважаемите членове на научното жури да присъдят на д-р Йоана Велевска-Вътова образователната и научна степен „ДОКТОР“.

Дата: 28.2.2021 г.

(доц. д-р Развигор Дърленски)